

Spis treści

Wstęp	9
1. Wybrane integracyjne teorie przestępczości	13
1.1. Generalna teoria napięcia Roberta Agnewa (GST)	15
1.2. Integracyjna teoria regulacji zachowania przestępczego Marco LeBlanca	25
1.3. Doktryna kryminologii humanistycznej Leona Tyszkiewicza	29
2. Zabójstwo jako skrajna forma przestępstwa gwałtownego w ujęciu historycznym i prawnym	41
2.1. Zabójstwo w kontekście historycznym	41
2.2. Prawna interpretacja zabójstwa	52
3. Zabójstwo w perspektywie biopsychologicznej i środowiskowej	65
3.1. Biologia, psychopatologia i osobowość zabójców w świetle literatury	67
3.2. Środowiskowe czynniki kryminogenne dotyczące zabójstw w świetle literatury	101
3.2.1. Socjalizacja sprawców zabójstw w środowisku rodzinnym i rówieśniczym	101
3.2.2. Zaburzenia w zachowaniu a popełnianie zabójstw	110
3.3. Czynniki sytuacyjne w etiologii zabójstw	124
3.4. Motywacje sprawców zabójstw	133
3.5. Integracyjne ujęcie czynników warunkujących popełnianie zabójstw – syndrom prehomicydalny	143
3.6. Charakterystyka różnych typów zabójstw i wybrane czynniki je determinujące	152
4. Wybrane zagadnienia dotyczące diagnozy resocjalizacyjnej i penitencjarnej oraz możliwości resocjalizacji sprawców zabójstw	209
4.1. Diagnoza resocjalizacyjna i penitencjarna – wybrane zagadnienia	209
4.2. Oddziaływania penitencjarne wobec sprawców zabójstw i możliwości ich resocjalizacji	225

5. Rozwiązania metodologiczne przyjęte w badaniach własnych	247
5.1. Usytuowanie podjętej problematyki w teoriach nauk społecznych	247
5.2. Procedura postępowania badawczego	248
5.3. Przedmiot i cele badań	249
5.4. Problemy badawcze i hipotezy	250
5.5. Zmienne i wskaźniki	256
5.6. Model metodologiczny badań	260
5.7. Rodzaj podjętych badań	261
5.8. Metody, techniki, narzędzia badawcze	262
5.9. Organizacja i procedura badań	269
 6. Analiza ilościowa uzyskanych wyników badań	 277
6.1. Charakterystyka badanej zbiorowości	278
6.2. Charakterystyka sytuacji rodzinnej badanych sprawców w kontekście popełnionych zabójstw	283
6.3. Sytuacja w środowiskach szkolno-rówieśniczych a popełnianie zabójstw	320
6.3.1. Relacje z rówieśnikami i pozycja w grupach rówieśniczych a popełnianie zabójstw	320
6.3.2. Relacje z nauczycielami a dokonywanie zabójstw	336
6.4. Symptomy zaburzeń w zachowaniu i wcześniejszej aktywności przestępczej a dokonywanie zabójstw	339
6.5. Komponenty kontroli społecznej a dokonywanie zabójstw	349
6.6. Działania innych osób będące źródłem szkodliwych bodźców	362
6.6.1. Blokowanie możliwości osiągnięcia pozytywnych celów w życiu	363
6.6.2. Blokowanie dostępu do pozytywnych bodźców (sytuacje trudne) a dokonywanie zabójstwa	371
6.7. Dysonans między aspiracjami, oczekiwaniami i faktycznymi możliwościami realizacji celów a dokonywaniem zabójstw	380
6.7.1. Poczucie relatywnej deprywacji w sferze materialnej	380
6.7.2. Poczucie relatywnej deprywacji związane ze sferą towarzysko-erotyczną	384
6.7.3. Poczucie relatywnej deprywacji w zakresie sfery edukacyjno-zawodowej	387
6.7.4. Subiektywne poczucie możliwości realizacji planów życiowych i respektowanie przysługujących jednostce praw	389

6.8. Korelaty osobowościowe a popełnianie zabójstw	393
6.8.1. Zachowania agresywne ustalone na podstawie Skali Agresji Bussa–Durkee (SABD)	394
6.8.2. Poziom nasilenia cech introwertywnych i ekstrawertywnych ustalonych na podstawie inwentarza EPQ-R	401
6.9. Czynniki sytuacyjne i motywacyjne związane z popełnionym zabójstwem	407
7. Analiza jakościowa materiału badawczego oraz wskazania resocjalizacyjne	415
7.1. Analiza przypadków	422
7.2. Reprezentacja przypadków w przekroju	543
7.3. Modelowe ujęcie sprawców zabójstw	573
7.4. Projekt oddziaływań resocjalizacyjnych wobec sprawców zabójstw	584
7.5. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych uwzględniające modelowe ujęcia sprawców zabójstw z przykładowymi rozwiązaniami resocjalizacyjnymi	595
7.5.1. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec zabójców seryjnych	595
7.5.2. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec zabójców seksualnych	602
7.5.3. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec sprawców zabójstw działających dla zysku w celu zdobycia walorów należących do ofiary (zabójcy ekonomiczni) oraz działających na zlecenie innej osoby	610
7.5.4. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec sprawców emocjonalno-lękowych	618
7.5.5. Możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec sprawców emocjonalno-agresywnych	624
Syntetyczne wnioski z badań	629
Bibliografia	647
Aneks	663